

אולימפיאדת הלשון העברית החמישית

של החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית

תשפ"ו

ללומדי עברית

שלב א': שאלות ופתרונות

כיתות ז'-ט'

האולימפיאדה מתקיימת בחסות חברת פיינל וחברת צ'ק פוינט
ובחסות מרכז קורת לציוויליזציה יהודית

שימו לב! לפני כל שלב, הנבחנים שעברית אינה שפת האם שלהם, מקבלים חוברת הכנה לשאלון ובה מילים שצריך לדעת כדי להצליח בפתרון השאלון. המילים מחוברת ההכנה מודגשות כאן בצהוב, והתרגום שלהן מופיע במסגרת לידן.

انتهوا! قبل أي مرحلة، يحصل الممتحنون الذين لغتهم الأم ليست العبرية على كراسة تحضير للامتحان، تحتوي على كلمات يجب معرفتها للنجاح في حله. الكلمات من كراسة التحضير مظللة هنا باللون الأصفر، وترجمتها تظهر في إطار بجانبها.

Please note! Before each stage, examinees whose mother tongue is not Hebrew receive a preparation booklet containing essential vocabulary for successfully completing the questionnaire. The words from the preparation booklet are highlighted here in yellow, and their translation appears in a box alongside them.

שאלות חימום

1. אם אתה סבא רבא של התינוקת, אז היא ה_____ שלך.

איזו מילה מתאימה להשלים את המשפט?

א. נכדה

ב. נינה

ג. דודה

ד. ילדה

ו. תינוקת

ז. סבתא

תשובה: ב. נינה

תינוק, תינוקת طفل Baby

2. אם החברים **התבקשו** להביא מתנה, אז בטוח ש...

א. מישהו ביקש מהחברים להביא מתנה.

ב. החברים ביקשו להביא מתנה.

ג. המתנה ביקשה לבוא.

ד. החברים לא רצו להביא מתנה.

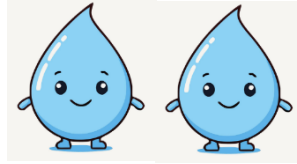

להתבקש أن يُطلب منه
To be asked, Requested

תשובה: א. מישהו ביקש מהחברים להביא מתנה.

3. הם _____ כמו שתי טיפות מים.

איזו מילה חסרה בביטוי?

א. שותים

ב. צמאים

ג. דומים

ד. עצובים

תשובה: ג. דומים

טיפה (נ') نقطة \ قطرة Drop

ביטוי (ז') تعبير Expression

צמא, צמאה عطشان \ Thirsty

דומה, דומה ל يشبه Similar to,

Alike

שאלון שלב א

1. איזה זוג מבין הזוגות הבאים יוצא דופן?

א. שחור - לבן

ב. אוהבת - שונאת

ג. פתוח - סגור

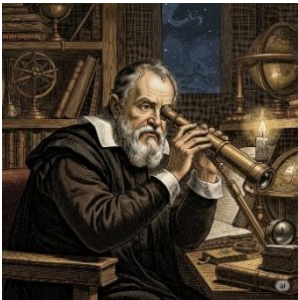
ד. דלת - חלון

תשובה: ד. דלת-חלון

הסבר: כל הזוגות הם הפכים, ואילו הזוג: דלת-חלון אינו הפך.

2. גלילאו גליליי (Galileo Galilei) היה גם מתמטיקאי, גם אסטרונום, גם ממציא, וגם

פיזיקאי. על אדם כזה אומרים שהוא:

איש קשר (ז') الشخص الذي يمكن الاتصال

Contact person

איש אשכולות (ז')

رجل عصر النهضة / رجل الفن - لديه معرفة واسعة /
رجل التعليم

Renaissance Man, Man art man - has wide
knowledge A man of education

א. איש קשר

ב. איש אשכולות

ג. איש עסקים

ד. איש נשג

ה. איש זקן

תשובה: ב. איש אשכולות

3. מה המשמעות המקורית של המילה גוגל (Google)?

א. אינטרנט

ב. האות השלישית בא"ב הלטיני

ג. הספרה 1 ואחריה 100 אפסים

ד. מרשתת

ה. לגלות דברים חדשים

תשובה: ג. הספרה 1 ואחריה 100 אפסים

משמעות (נ') معنى Meaning

מקורי, מקורית أصلي Original

מרשתת (נ') انترنت الشبكة العنكبوتية Internet

4. הינה תמונות של פרחים ומתחת לכל תמונה שם הפרח. איזה שם יוצא דופן?

א. דבורנית

ב. ציפורני-החתול

ג. כלנית

ד. לוע הארי

תשובה: ג. כלנית

הסבר: רק בשם 'כלנית' אין בעל חיים. השם 'דבורנית' בא מדבורה, בשם ציפורני החתול יש חתול, ובשם 'לוע הארי' יש ארי = אריה.

5. דוגמה לשאלה ותשובה:

מצאו שתי מילים שיש בהן אותן שלוש אותיות אבל לא באותו סדר במשמעויות האלה:

א. מהו המספר שבא אחרי ארבע? _ _ _

ב. לא עצוב = _ _ _

התשובה:

חמש, שמח

השאלה שלכם:

מצאו שתי מילים שיש בהן אותן שלוש אותיות אבל לא באותו הסדר:

א. זה כבר קרה: _ _ _

ב. חצי של חצי: _ _ _

תשובה:

א. זה כבר קרה: עבר

ב. חצי של חצי: רבע

6. אח של מירי דיבר כמו ילד קטן. איזו שאלה שאלה אותו?

א. למה אתה מדבר **תינוק**?

ב. למה אתה מדבר **תינוקים**?

ג. למה אתה מדבר **תינוקית**?

ד. למה אתה מדבר **תינוקת**?

ה. למה אתה מדבר **תינוקות**?

תשובה: ג. למה אתה מדבר **תינוקית**?

הסבר: אפשר לחשוב על זה בשתי דרכים:

א. 'תינוקית' היא תואר הפועל. יש הרבה שמות תואר בצורת נקבה שהופכים לתואר הפועל, למשל: אוטומטית, חופשית, רשמית ועוד.

ב. 'תינוקית' היא כמו שם שפה שסופו ב-ית, למשל: עברית, אנגלית, ערבית.

נהג חדש

7. לפי ה**חוק** הישראלי, **נהג** חדש צריך לשים **שֵׁלֵט** "נהג חדש" על ה**רכב** שלו,

אבל הרבה נהגים ישראלים אוהבים לשים על הרכב שלטים מצחיקים, כמו:

ג	ב	א
		

א. באיזה שלט יש פועל? א / ב / ג

ב. מה משמעות הפועל?

א. נוסע מהר

ב. נוהג

ג. רוכב

ד. בא לאוטו

ה. שולח מסרון

תשובה:

א. ג.

ב. ה. שולח מסרון

8. הינה שמות של ארבעה עיתונים בישראל: הארץ, מעריב, ידיעות אחרונות, ישראל היום. מה האלמנט המשותף לשלושת השמות של העיתונים האחרים, אבל לא לעיתון "הארץ"?

א. כתיבה

ב. מקום

ג. זמן

ד. עיתונות

תשובה: ג. זמן

הסבר: השם 'מעריב' בא מהמילה ערב, בשם 'ידיעות אחרונות' מופיעה המילה 'אחרונות', וב'ישראל היום' מופיע 'היום', כל אלה קשורים לזמן, ואילו הארץ קשור למקום.

9. בתנ"ך, במגילת אסתר, מספרים על המלך אחשוורוש ששלט על מספר גדול של מדינות.

"וַיְהִי בַיּוֹם אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הָיָא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד-כּוֹשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה"

על כמה מדינות מלך אחשוורוש?

- א. 721
- ב. 127
- ג. 712
- ד. 271
- ה. 720100

תשובה: ב. 127

הסבר: בעברית של המקרא, אנחנו רואים ספירה שאנחנו לא רגילים אליה: מהיחידות לעשרות ולמאות וכן הלאה, למשל בפסוק הזה: שבע ועשרים ומאה. בעברית החדשה אנחנו סופרים הפוך: מאה עשרים ושבע. שני דברים מעניינים: א. בתנ"ך אפשר למצוא את שני סוגי הספירה. ב. גם כיום יש שפות ששיטת הספירה בהן היא כמו בפסוק.

10. שרון אמרה: "החום היום **כבד** מאוד".

אביב אמר: "אז לא נצא לטיול".

גבי אמר: "לכן אני לא מצליח **להרים** אותו".

איתן אמר: "לא נכון. לא נורא בכלל".

יובל אמרה: "אתמול לא היה חם".

מי לא הבין את שרון?

- א. אביב
- ב. גבי
- ג. איתן
- ד. יובל

תשובה: ב. גבי

הסבר: המילה 'כבד' יכולה לשמש במשמעויות שונות. במשפט של שרון היא מדברת על חום, ולכן לא מדובר במשהו שקשה להרים אותו, לא מרימים חום.

כָּבֵד, כְּבִידָה ثقيل Heavy
לְהָרִים אֶת أَنْ يَحْمِلَ To pick-up ,To lift

11. כל המשפטים הבאים נגמרים במילה ובסופה ה"א (=ה').

רק במשפט אחד משמעות האות ה"א שונה. באיזה משפט?

א. אני חוזר הביתה.

ב. אנחנו נוסעים צפונה.

ג. היא נכנסת למסעדה.

ד. היא הולכת העירה.

תשובה: ג. היא נכנסת למסעדה.

הסבר: במילים 'הביתה', 'צפונה', 'העירה' מדובר על ה"א המגמה, ה"א בסוף המילה שמשמעותה כמו ל בתחילת המילה, כלומר למשל: אני חוזר הביתה = אני חוזר לבית. לעומת זאת, במילה 'מסעדה' ה"א היא סופית המילה.

הקש ששבר את גב הגמל

القشة التي كسرت ظهر الجمل

The straw that broke the camel's
back

12. לפי הביטוי: "הקש ששבר את גב הגמל", מה נכון?

א. הגמל הוא חיה חזקה, וקש הוא דבר חלש.

ב. הגמל הוא חיה חלשה, וקש הוא דבר חלש.

ג. הגמל הוא חיה חזקה, וקש הוא דבר לא חלש.

ד. הגמל הוא חיה חלשה, וקש הוא דבר לא חלש.

תשובה: א. הגמל הוא חיה חזקה, וקש הוא דבר חלש.

13. המורה הודיעה מי הם התלמידים שיזכו היום בפרס: אבי, מנחם, עפרה, קרן.

לזכות ב' أن يربح \ يفوز To win , To earn

רמז ('ז') رمز Clue, Hint

היא אמרה שיש עוד תלמיד אחד נוסף מהרשימה הבאה שגם יזכה בפרס.

רמז: תסתכלו על האותיות הראשונות ברשימת מקבלי הפרס.

מי הזוכה?

א. רונן

ב. גדי

- ג. רונית
- ד. ריקי
- ה. ציפי
- ו. שולי
- ז. טל

תשובה: ב. גדי

הסבר: שמות הזוכים תמיד מתחילים בשתי אותיות עוקבות (צמודות), למשל: אבי - אב, מנחם - מנ וכן הלאה. גם בשם גדי האותיות הראשונות הן עוקבות: גד.

14. במיאנמר, מדינה בדרום־מזרח אסיה, מחליטים מה שם התינוק בדרך שונה מהדרך שאנחנו מכירים מארצות המערב.

הינה רשימת שמות הילדים באחד העמים החיים במיאנמר. ליד כל שם בטבלה כתוב תאריך הלידה של הילד. כל הילדים נולדו בחודש יולי 2024:

01.07 (יום שני)	kǎu mya'
04.07	pǎ we
06.07	thǒu ã
11.07	pyesǒu ǎu
13.07	the' ǎu
15.07	khĩ le nwe
22.07	keǒi thũ
25.07	phǒu nǎi thũ
27.07	tĩ mǎu la'

לפניכם שמות של ארבעה ילדים נוספים שנולדו בחודש יולי 2024.

התאימו לכל שם את תאריך הלידה הנכון מבין האפשרויות האלה:

8 ביולי, 16 ביולי, 18 ביולי, 20 ביולי.

_____ – phyuphyu wĩ _____ – tĩ za mɔ
 _____ – susu wĩ _____ – khǎi mĩ thũ

תשובה:

_____ – tĩ za mɔ 20 ביולי phyuphyu wĩ 18 ביולי

khǎi mĩ thũ 8 ביולי susu wĩ 16 ביולי

הסבר: בטבלה נתונים שמות המתחילים בשלוש אותיות: k, p, t. אפשר לראות כי תאריכי הלידה של הילדים ששם מתחיל באותה אות מתאימים לכפולות של 7 ימים. למשל: כל הילדים ששם מתחיל באות k נולדו בתאריכים 4, 11, 18, 25 (בין 4 ל-11 יש 7 ימים, בין 11 ל-18 יש 7 ימים, בין 18 ל-25 יש 7 ימים). מכאן שכל הילדים ששם מתחיל באות מסוימת נולדו באותו יום בשבוע. מבין ארבעת הילדים הנוספים, הילד היחיד ששמו מתחיל באות שאינה נתונה בטבלה הוא susu wĩ. אפשר להסיק כי הוא נולד בתאריך 16 ביולי משום שזהו התאריך היחיד שאינו מצוין קפיצות של 7 ימים בהשוואה לשאר התאריכים הנתונים בטבלה.